№ 169. Poniedziałek 27. Lipca 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzedowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesiecznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 24. lipca. Jeden z gr. k. prałatów lwowskich, który nie chce być wymieniony, złożył dnia 22. b. m. *pięćset* złr. m. k. w gotówce z tem przeznaczeniem, by z kwoty tej przesłano 300 złr. m. k. galicyjskiemu zakładowi ciemnych i do pierwotnego funduszu wcielono, a 200 złr. m. k. poświęcił galicyjskiemu zakładowi głucho-niemych z tem samem przeznaczeniem. Obydwa te dary doszły już na miejsce przeznaczenia.

C. k. Namiestnictwo ma sobie za miły obowiązek podać dar ten szczodrobliwy i miłosierny do wiadomości publicznej, i z zupełnem uznaniem złożyć w imieniu obdarzonych szlachetnemu dawcy najczulszą niniejszem podziękę.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Podróż Jego Mości Cesarza. — Wiadomości bieżące. — Jej Mość Królowa grecka. — Poseł grecki †. — Program podróży cesarskiej do Węgier. — Kongres statystyczny.)

Wiédeń, 23. lipca. Jego c. k. Apost. Mość bawić będzie w dniu Swych urodzin w Wiédniu, i z tego też powodu przerwana będzie na kilka dni podróż cesarska po Węgrzech. J. M. Cesarz wróci dnia 15. sierpnia z Raab do Wiédnia, i zabawi w tem mieście do 19. sierpnia.

Dla uroczystego otworzenia tryestyńskiej kolei żelaznej odjedzie J. M. Cesarz dnia 26. lipca z Wiédnia do Lublany, gdzie nocleg odbędzie, a nazajutrz 27go zaszczyci najwyzszą swą obecnością rozpoczęcie jazdy parowej na tej nowej kolei.

— Jej Mość Królowa grecka Amalia bawi w Styryi; podług depeszy telegraficznej przybędzie do Wiédnia dopiero 23go zrana, i wysiedzie w c. k. pałacu letnim w Schoenbrunnie.

Król. grecki ambasador przy dworze tutejszym Konstanty D. Skinas, który na przyjęcie Jej Mości Królowy greckiej przybył dopiero przed kilkoma dniami z Gasteinu do Wiédnia, umarł nagle w nocy na 22. b. m. Pan Skinas był od 30. marca 1854 zawierzytelniony przy dworze tutejszym, a zarazem także przy król. dworze w Mnichowie.

Gazeta Wiédeńska zawiera następujący *program podróży J. M. Cesarza do Węgier*:

Sobota, 8. sierpnia. Przybycie koleją żelazną wieczór do Oedenburga.

Niedziela i poniedziałek, 9. i 10. Pobyt J. M. Cesarza w tem mieście.

Wtorek, 11. Z Oedenburga do Koermend i pobyt w Steinamanger.

Środa, 12. Z Koermend do Kesthely i pobyt w Zala-Egerszeg.

Czwartek, 13. Z Keszthely do Vessprim na Platensee.

Piątek, 14. Z Vessprim na Zircz do Stuhlweissenburga.

Sobota, 15. Ze Stuhlweissenburga na Kisber (obiad), potem do Szöny, a poźno wieczór do Wiédnia.

Od 16. do 18. Najwyższy pobyt w Wiédniu.

Środa, 19. Przybycie koleją żelazną wieczór do Preszburga.

Czwartek i piątek, 20. i 21. Najwyższy pobyt w Preszburgu.

Sobota, 22. Po wysłuchaniu mszy św. koleją żelazną do Szobb — obiad w Ipolysagh — wieczór do Balassa-Gyarmath.

Niedziela, 23. Z Balassa-Gyarmath do Rima-Szombath.

Poniedziałek, 24. Z Rima-Szombath do Rosenau.

Wtorek, 25. Z Rosenau do Liwoczy.

Środa, 26. Z Liwoczy do Preszowa.

Czwartek, 27. Z Preszowa do Koszyc.

Piątek i sobota, 28. i 29. Najwyższy pobyt w Koszycach, a 29. odwiedzenie zakładu Jasso.

Niedziela, 30. Z Koszyc do Miskolcz.

Poniedziałek, 31. Z Miskolcz na Erlau (Jager) przez Sajo Szent-Peter.

Wtorek, 1. września. Z Erlau do Waitzen, a poźno wieczór koleją żelazną do Wiédnia.

— W wrześniu zbierze się w Wiédniu europejski kongres statystyczny trzeci z kolei. Komisya przygotowawcza zajmuje się teraz wypracowaniem programu, którego projekt przesłał do komisyi Br. Czörnig z poleceniem, ażeby ułożyć, w jaki sposób odbywać się mają sesye i obrady.

Komisya podzieliła się na sześć sekcyi, a każda sekcya układać będzie zosobna przedmioty posiedzeń statystycznych. Pierwsza część programu obejmuje następujące rzeczy, a zapowiedziane na drugiem zgromadzeniu kongresu statystycznego:

1. Zdanie sprawy z czynności biór statystycznych, przeprowadzonych od czasu drugiego zgromadzenia na kongres internacyonalnej statystyki, a stosownie do uchwał na owym kongresie powziętych.

2. Statystyka śmiertelności ze względem na taki podział chorób, które kongres poczytywał za przyczynę śmiertelności.

3. Przyspieszenie ile możności *a)* dokładnego spisu wszystkich karalnych czynności w myśl prawa każdego państwa; *b)* wykazania jaka jest organizacya sądów karnych i kompetencya im właściwa.

4. Projekt dokładnej statystyki sądownictwa cywilnego, stosownie do tego co było uradzono na przeszłym kongresie statystycznym.

5. Projekt dokładnej statystyki finansowej ze względem na obrót gospodarstwa i administracyi w państwie całem w osobnych prowincyach i u gmin.

6. Statystyka industryi, ze względem na podział różnych gałęzi zarobkowości, z podaniem ilości i wartości płodów przemysłowych.

7. Statystyka nauk w związku ze statystyką wykształcenia umysłowego.

8. Użycie kartografii w przedmiotach statystyki przemysłu, gospodarstwa i komunikacyi wodnej i lądowej.

9. Statystyka obrotu żeglugi narodowej.

10. Stosunek statystyki do umiejętności pomocniczych.

11. Statystyka różności etnograficznych w ludnościach kraju.

12. Statystyka zakładów dla chorych i kalek z wyłożeniem stanu zdrowia.

13. Statystyka podziału gruntów i ciężarów na nim, i roczny obrót posiadłości.

14. Statystyka zakładów pieniężnych i kredytowych, i ztąd wpływu na gospodarstwo krajowe.

Sekcye, na które się członkowie komisyi podzielili, są następujące:

1. Statystyka śmiertelności i zakłady sanitarne. 2. Statystyka sądownictwa, posiadłości i ciężarów gruntowych. 3. Statystyka finansów. 4. Statystyka przemysłowości. 5. Statystyka nauk. 6. Statystyka fizykalna.

Po ukończeniu prac przygotowawczych wyjdzie program stanowczy.

Ameryka.

(Wiadomości bieżące. — Oświadczenie Anglii. — Pełnomocnik do Chin. — Rozruchy Nowo-Yorskie w rocznicę niepodległości.)

Nowy York, 8. lipca. Do dziennika *New-York-Tribune* piszą z Washingtonu: „Lord Napier zaprzeczał w obec ministra Cass, że wyspa w odnodze Panamy została odstąpiona Anglii, jako też, że wyspy Chincha zostały oddane pod opiekę Anglii i Francyi; zbijał mniemanie, jakoby Anglii chodziło o nabywanie terytoryum na lądzie amerykańskim, ale oświadczył zarazem, że rząd angielski nie dozwoli żadnemu państwu przywłaszczać sobie powszechnie do całego świata należących przywilejów handlowych lub politycznych. — Pan Reid, pełnomocnik przeznaczony do Chin, odpłynął fregatą „Minnesota“. Słychać, że lord Elgin ofiarował mu w Hongkongu pomieszkanie w zabudowaniu rządowem.

Z **Hawany** piszą pod dniem 3. b. m., że wojska przywiezione rozdzieliły się na całą wyspę. Handlowa część miasta Port-au-Prince zgorzała prawie całkiem.

Dziennikowi *Times* piszą z **Nowego Yorku** pod dniem 8. lipca: „Uroczystość w rocznicę ogłoszenia niepodległości została zakłócona w tym roku haniebnym szkandałem ulicznym, którego szczegóły zapełniają dotąd jeszcze kolumny naszych dzienników. —

W 6tym okręgu, który może snadnie zwać się Whitechapel lub też Giles (dwie osławione dzielnice Londynu), istnieje towarzystwo młodych awanturników, znane pod nazwą „klubu nieżywych królików.“ Między tym klubem i innym, zwanym Bowery Boys, istniała oddawna nieprzyjaźń. Dawna policya została odprawiona w piątek, dniem przed festynem; nowa niebyła jeszcze należycie uorganizowana i z tej przerwy korzystały obie bandy, by stoczyć walkę między sobą. Bowery uderzyli śmiało na Nieżywych królików i zostali powitani ogniem pistoletów i muszkietów. Jedna strona przywlokła nawet haubicę, ale odebrano ją nim została nabita. Na ulicach stawiano barykady. Nawet kobiety brały udział w walce, a mianowicie Murzynki i Irlandki, rzucały z dachów cegły na głowy walczących. Policya popełniła tę niedorzeczność, że wmięszała się w tę sprawę i przeszkodziła tym sposobem zakończeniu walki w taki sposób, jak między dwoma lwami w bajce, które nawzajem się pożarły. Trzy pułki, między temi dwa zaopatrzone w strzelby Miniego, zostały wysłane na plac boju. Tem przerwana została walka bez dalszego krwi rozlewu. Szpitale są przepełnione ranionymi. Jeden z lekarzy, który przeżył najgorsze czasy w Paryżu, opowiadał, że nigdy jeszcze niewidział naraz tyle ran z postrzałów.

Anglia.

(Przysposobienia na poskromienie buntu indyjskiego. — Stan rzeczy w Chinach, w Persyi i na Przylądku. — Okręta transportowe. — Prawo morskie.)

Times pisze: Zdaje się, że rząd królewski uznał nareszcie niebezpieczeństwo przesilenia w północno-zachodnich prowincyach *indyjskich*. Postanowiono czuwać i działać z niezmordowaną gorliwością w tej sprawie, a w postanowieniu tem utwierdzi się rząd zapewne tem bardziej jeszcze po otrzymaniu najbliższych wiadomości pocztowych z Indyi. Między innemi środkami, jakie na przytłumienia rokoszu przedsięwzięto, zasługuje najprzód wysłanie eskadry paropływów do Indyi. A że przyzwolona dawniej od parlamentu liczba majtków okazała się teraz niedostateczną, przeto ministeryum zażąda przyzwolenia na zaciąg dalszych 2000 majtków, i na co parlament zapewne przystanie. Byłoby rzeczą bardzo dobrą, gdyby tę eskadrę, lub choćby tylko część jej użyto do transportu wojska. Zdałaby się wprawdzie i obecność eskadry parowej na wodach indyjskich, lecz z drugiej strony nie należy zapominać i o tem, że jeden pułk europejski w górnych Indyach przyniesie nierównie więcej pożytku, niż jedna fregata parowa w zatoce bengalskiej. W teraźniejszym składzie rzeczy mają paropływy wspomnione tę główną zasługę, że mogą służyć za okręta transportowe. Działa ich nie mogą buntowników dosięgnąć, zwłaszcza że rokoszanie unikać będą wybrzeży starannie. — Dalej możemy donieść za rzecz pewną, że do Indyi wysłana być ma dość liczna artylerya, i to jak tylko można najspieszniej, zwłaszcza że według otrzymanych z Indyi doniesień brakuje w armii bengalskiej najbardziej artyleryi. Nie chcemy tu wyliczać pułków, które już otrzymały rozkaz do pochodu na widownię boju, lecz wypada nam donieść ten szczegół, że wojska przeznaczone z rozmaitych prezydencyi i z zatoki perskiej do walki w Chinach, wysłano teraz do zaburzonych miejsc w Indyi, a lord Canning ściągnął już i te wojska, które stały w Point de Galle (na Cejlonie), i były również przeznaczone wprzód do działań wojennych w Chinach. Władze angielskie dały też na to zupełne przyzwolenie. Natomiast utworzony być ma jak najspieszniej jeden batalion żołnierzy okrętowych i wyprawiony do Hongkong, i najwłaściwszy też to rodzaj wojska do działań wojennych w tamtych stronach. Tamtejsza służba wojskowa wymaga przedewszystkiem takich żołnierzy, którzyby równie na wodzie jak i na lądzie mogli być przydatni. Szczęściem jeszcze, że śród tych zaburzeń indyjskich nie doznajemy obecnie w Chinach żadnych trudności nadzwyczajnych.

— W Liwerpolu i w innych miastach portowych zajmują się teraz wielce kwestyą, jakie okręta są najprzydatniejsze do transportowania wojsk do Indyi. Znawcy zgadzają się na to, że obok paropływów śrubowych pierwszej klasy są najprzydatniejsze do tego pospieszne statki żaglowe. Jedna z firm australskich w Liwerpolu podjęła się dostarczyć rządowi dwa takie statki pospieszne, i zapłacić 500 funt. sztr. kary za każdy dzień, którymby potrzebowały więcej na podróż do Indyi od zwykłych paropływów transportowych.

Pod względem rozpraw Izby niższej nad prawem morskiem powiada *Times*: „W mowie swej w Manchestrze dał lord Palmerston do poznania, że gotów jest zgodzić się na projekt amerykański, (to jest na propozycyę pana Marcy, by korsarstwo zniesione zostało pod warunkiem, ażeby majątek prywatny był nietykalny na morzu). Pierwej jednak potrzeba było zasięgnąć rady mocarstw, które podpisały traktat paryzki, i wypadało rozważyć skutki, jakieby rewolucya taka pociągnęła za sobą w marynarce. Nim jednakże zdołano powziąć jakiekolwiek postanowienie, powstała w gabinecie washingtońskim obawa, że projekt jego może zostać przyjętym i pp. Buchanan i Cass oświadczyli, że niechcą się zapuszczać w dalsze rozprawy nad tą kwestyą. Tymczasowo więc istnieje jeszcze dawne prawo wojenne między Anglią i Ameryką.“

Francya.

(Pobyt Cesarza w Plombieres. — Raport marszałka Randon ogłoszony. — Dar cesarski gminom niektórym. — Książę de Montfort. — Minister marynarki rosyjskiej. — Nowiny dworu. — Sieć kolei pirenejskich. — Zniżenie dyskontu spodziewane. — Telegrafy około Paryża. — Śledztwo sprawy włoskiej. — Pomnik Berangerowi. — Eskadra austryacka. — Zdobycie Kabylii.

Paryż, 21. lipca. *Monitor* ogłasza dziś raport marszałka Randona z Temesgidy z 14. lipca i depeszę z Plombières z 20go lipca. W sobotę, 17. b. m. robił Cesarz wycieczkę do Saint-Loup. a 19. był w Erivalu w pobliżu Plombières. Stan zdrowia Cesarza jak najlepszy. Dalej wspomina dziennik urzędowy jaką radość sprawił podarunek cesarski w kwocie 10.000 franków, ofiarowany gminom Belle Fontaine i Clerius w Wogezach, by zapobiedz wzmaganiu się żebractwa. Dar ten przy pomocy prywatnych wystarczył na zaopatrzenie wszystkich ubogich miejscowych. Temi dniami wyświadczył Cesarz takie same dobrodziejstwo dwom sąsiednim gminom Aillevillers i Fougerolles.

W Paryżu zaszły znowu liczne aresztacye w sprawie spisku włoskiego.

Pan Billault zapadł na cierpienia reumatyczne i dlatego nie mógł przyjmować wczoraj prefektów, którzy powołani zostali do Paryża.

Cesarz rozkazał urządzić teraz w muzeum wersalskim także oddział krymski na wzór algierskiego.

Przywiezione do Paryża zwłoki kuzyna Cesarza, księcia Hieronima Napoleona Karola zostały złożone wczoraj w obecności całego dworu cesarskiego i książąt francuskich w hotelu inwalidów. Zmarły książę nosił tytuł „Prince de Montfort“, był najstarszym synem księcia Hieronima, i zostawał aż do śmierci w roku 1847 w randze pułkownika piechoty w służbie wirtemberskiej.

Rosyjski minister marynarki objeżdża teraz najznakomitsze porta francuskie. W sobotę był w Hawrze zkąd udał się do Cherbourga.

Cesarz i Cesarzowa pojadą około 3go sierpnia do Osborne. W Hawrze wsiędą na okręt i w ciągu podróży zachowają najściślejsze *incognioto*.

Publikacya dekretu względem pyrenejskiej sieci kolei żelaznych ma wkrótce już nastąpić.

Spodziewają się, że bank francuski uchwali na najbliższem posiedzeniu swojem we czwartek zniżenie diskonta.

Wszystkie forty w okolicy Paryża mają być wkrótce połączone telegrafami elektrycznemi.

Śledztwo w sprawie spisku włoskiego wzięło inny obrót dla uporczywości głównych winowajców; spodziewają się jednak, że sprawa ta przedłożona będzie w sierpniu sądowi asyzów departamentu Sekwany.

Rząd każe wznieść Berangerowi wspaniały pomnik na cmentarzu Peré Lachaise.

Dziennik *Armoricain de Brest* donosi: Eskadra austryacka, złożona z fregat „Andreas“ i „Radetzky“ i korwety „Arcyksiążę Fryderyk“, przedsięwzięła kilkumiesięczną podróż i przybędzie także do Brestu dokąd wysłano niedawno rozkaz, ażeby władze miejscowe przyjęły jak najuprzejmniej komendanta i sztab tej eskadry i ułatwiły im ile możności zwiedzenie arsenału.“

Monitor algierski zawiera depeszę, która oznajmia zakończenie wyprawy na Kabylów. O to jej treść:

„Fort Napoleon, 15. lipca, 10. godzina zrana.

Przybyłem właśnie do fortu Napoleona. Wszystko jest już w porządku. Dywizye Renault i Yussuf wracają na swoje stacye załogowe. Marszałek-gubernator, *Randon*.“

Dalej podaje *Monitor algierski* następujące szczegóły z ostatnich wypadków w Kabylii: „Gdy na dniu 10. i 11. b. m. odwaga i dzielność żołnierzy naszych pokonały szczep Beni-Mellikuch, nie czekali już Beni-Turagowie, Illici, Hull-u-Malowie i Beni-Hidjery z poddaniem swojem na przybycie naszych wojsk, i w tej chwili niema już w całej Kabylii żadnego szczepu, któryby niestawił zakładników, niezapłacił podatku wojennego i nieuznawał władzy francuskiej. Niemamy czasu na tyle, by podać dokładny raport z ostatnich dwóch dni. Powiemy tylko, że zabrano znaczną zdobycz, że przesmyki Dżurdżury zostały obsadzone, i że najznakomitsi Kabyle, których wpływu obawiano się, są w naszem ręku; a mianowicie: El-Hadżi Omar, sprawca powstania w Dra-el-Nizanie ostatniego września; Szeik ou Arab, szef Beni-Ratów, Lalla Fatma, sławna Marabutka Illitów; jej brat Marabut Si-Mahommed Tayeb, i Si-el-Dżudi, który poddał się przed kilkoma dniami. Wszyscy ci zapamiętali nieprzyjaciele Francyi byli zmuszeni stawić się przed marszałkiem i błagać o Amân. Dwaj pierwsi są już w drodze do Algieru, zkąd wkrótce odpłyną do Oryentu.“

Belgia.

(Minister turecki wyjechał do wód.)

Minister turecki przy dworze belgijskim, p. Kerkhove, wyjechał z Bruxeli jak mówią do kąpiel morskich u francuskich wybrzeży.

Holandya.

(Ustawa szkolna przyjęta.)

Haga, 20. lipca. Izba druga przyjęła dzisiaj ustawę szkolną 47 głosami przeciw 13. Gdy oznajmiono rezultat głosowania, oświadczył p. Groenvan Prinsterer, szef złożonej z 6 członków antirewolucyjnej frakcyi Izby, że musi złożyć swój mandat reprezentanta ludu. — Trzy projekta ustaw względem zniesienia niewolnictwa w Indyach zachodnich zostały przedłożone Izbie.

Szwajcarya.

(Zakończenie uroczystości kościelnej.)

Berna, 15. lipca. Wczoraj wieczór skończył się właściwy festyn strzelecki, a dziś rano rozdawano nagrody. Zgromadzonemu

ludowi wymieniono pięciu najlepszych strzelców każdy z ośmu taraz głównych. Z tarczy „Ojczyzna“ otrzymał pierwszą nagrodę 3000 franków (ze składki Szwajcarów w Nowym Yorku), pan Tschanz z Lachauxdefonds, kapitan strzelców, który we wrześniu wpadł najpierwszy z kompanią swoją na zamek neuenburgski. Przy składaniu chorągwi wyjaśniał prezydent festynu w mowie swojej jeszcze raz znaczenie tego festynu narodowego, poczem zakończono uroczystość odśpiewaniem hymnu ludu.

Włochy.

(Sesye zamknięte. — Czynności parlamentu. — Uwolnienie adwokata Del Re. — Wybory do rady gminnej. — Przeniesienie marynarki do Spezii. — Viale-Prela przysiedla się do Rzymu. — Ułaskawienie w Rzymie.)

Gazz. Piemontese zawiera dekret królewski z 16go b. m. w którym tegoroczną sesyę parlamentu ogłoszono za zamkniętą, a dekret ten odczytano tak w Izbie drugiej, jak i w senacie.

Dziennik wspomniony rozbiera czynności parlamentu na sesyi tegorocznej, wylicza podane projekta, nad któremi obradowano i wyraża się z pochwałą o gorliwości Izb obydwóch.

Adwokata Del Re, który ogłosił hymn na pochwałę królobójcy Milano uznał sąd przysięgłych za niewinnego, i na mocy tego wyroku uwolniono go od oskarzenia.

Gazz. del Popolo upewnia, że konzul neapolitański w Genuy oznajmił towarzyszce przywódzcy rozruchu Pisacone, że poległ w walce z wojskiem neapolitańskim pod klasztorem S. Lorenze.

Jednego z najznakomitszych członków opozycyi w parlamencie sardyńskim, hr. Revel, wybrano 923 głosami do rady gminy w Turynie; najpopularniejszy z pomiędzy kandydatów ministeryalnych miał tylko 830 głosów. Inny przeciwnik hrabi Cavour'a, adwokat Galvagno a dawniej minister, wybrany został także do municypalności turyńskiej. Końca wyborów municypalnych w Genuy wyglądają z wielką ciekawością.

Gazz. Piemontese zawiera dekret królewski, którym potwierdzono przeniesienie marynarki wojennej do Spezia, tudzież przyzwolony od Izb kredyt w sumie 10 milionów franków na wybudowanie i urządzenie arsenału marynarskiego. Dekret ten zawiera oprócz tego rozporządzenie, by ministeryum przedłożyło parlamentowi na sesyi najbliższej projekt względem wykonania niektórych budowli potrzebnych marynarce handlowej w Genuy.

Według doniesień *Gazz. Venezia* zmuszony był kardynał-arcybiskup w Bolonii, Viale-Prela, opuści Bononię dla słabości zdrowia, i osiąść w Rzymie, gdzie klima jest łagodniejszy.

Rzym, 13. lipca. Ojciec święty ułaskawił dziś dwóch z pomiędzy więźniów politycznych, przywiezionych tu z Pogliano; jednym z nich jest znany Sprega. Także Ruiz i trzech innych uczestników spisku sierpniowego znajdują się teraz w więzieniu szpitalu apostolskiego San Michale i mają nadzieję utrzymać ułaskawienie.

Niemce.

(Wiadomości bieżace. — Cesarz rosyjski w Kisingen i program dalszej podróży. — Dostojnych gości podróże. — Król. Wirtembergskie do Biaritz.)

Berlin, 22. lipca. J. M. Cesarz rosyjski wyjeżdża jak słychać 30go wieczór z Kissingen, a dnia 26go przybędzie na Frankfurt i Wilhelmsthal do Poczdamu. Upewniają przytem, że Cesarz rosyjski zamierza 28go, a w. książę Michał 30go b. m. odjechać ze Szczecina okrętem na powrót do Petersburga.

Jego cesarzew. M. w. książę Michał i Jej w. książęca Mość księżna Cecylia badeńska przybyli tu dziś z Badenu o godzinie 10½ zrana na zamek Sanssouci, a w dworcu kolei żelaznej witało tych gości dostojnych całe poselstwo rosyjskie.

Z **Eisenach** piszą z 20. lipca do *Dresdn. Journ.*

„Dla zapewnienia się w chwili przybycia Cesarza rosyjskiego do Wilhelmsthal dowiadywano się o to w drodze telegraficznej, i otrzymano następującą własnoręczną odpowiedź: „Odjeżdżam 23go lipca z Kissingen“. Podróż ta pójdzie na Frankfurt, a pobyt Cesarza rosyjskiego w Wilhelmsthal potrwa tylko dzień jeden; dalsza podróż odbędzie się ztamtąd na Berlin wprost już do Petersburga.“

Würzberg, 18. lipca. Wczoraj wieczór przybyła Jej Mość Królowa Marya bawarska do Kissingen. — Podług nadesłanej tu wiadomości z Kissingen mianował Jego Mość Król Max Jego Mość Cesarza Alexandra właścicielem stojącego na załodze w Norymbergu, Bayreuth i Neumarkt 1go pułku szwoleżerów, dawniej Pappenheima.

Sztutgarda, 18. lipca. Dziś zrana odjechał książę następca tronu z małżonką do wód Scheveningen w Holandyi. Najpierwej udadzą się księstwo do Kissingen dla pożegnania Ich Mość Cesarza i Cesarzowy rosyjskiej, a potem odjadą na Bruckenau do Scheveningen. Król spodziewany jest do połowy przyszłego tygodnia z powrotem z badeńskiego, ale zabawi tylko kilka dni i odjedzie potem na 2 lub 3 tygodni do kąpieli morskich w Biaritzy we Francyi.

Szwecya.

(Instrukcye rządu tymczasowego rozszerzone. — Wyjazd króla do wód. — Pełnoletność kobiet.)

Sztokholm, 18go lipca. Wczoraj było posiedzenie rady państwa pod prezydencyą Króla; instrukcye rządu tymczasowego zostały rozszerzone. — Dziś zrana odjechał Król w towarzystwie Królowy, księcia Augusta i księżniczki Eugenii z pałacu letniego w Drottningholm parostatkiem do wód w Sörö, w pobliżu Gothenburga, i stanie tam w poniedziałek wieczór; stan zdrowia Króla polepszył się znacznie. — Wydział stanowy oświadczył się za propozycyą królewską względem pełnoletności kobiet po ukończeniu 25 lat wieku.

Turcya.

(Dr. Spitzer do Neapolu. — Wychodźcy czernogórscy. — Wojska do Albanii. — Remonstracya wicekróla Egiptu.)

Konstantynopol, 10go lipca. Dr. Spitzer poufny lekarz, dziś poseł Sułtana odjechał ztąd 8go lipca. Udaje się na Gałacz do Wiédnia, zkąd z polecenia swego monarchy wyruszy w dalszą podróż do Londynu i Paryża, a potem zajmie swoją nową posadę w charakterze pełnomocnika wysokiej Porty przy dworze neapolitańskim.

Z **Cattaro** piszą gazecie zagrabskiej z 12. lipca: „Przedwczoraj schroniło się na nasze terytoryum cztery najznakomitszych familii czernogórskich z rodu Martinowiczów. Kilku urzędników usunięto dla podejrzenia, wkrótce oczekują nowych wyroków.

Do **Albanii** przybyło znowu kilka batalionów wojska. i liczne działa wyprawione do twierdz Podgoricy, Spuzu i Żablaku.

Wicekról Egiptu wyprawił umyślną notę do wysokiej Porty, by zwrócić jej uwagę na skutki, jakie mogą wyniknąć dla niej z zajęcia wyspy Perim przez Anglików.

Indye Wschodnie.

(Pendżab oświadcza się za Anglią.)

Times zawiera z ostatnich dni maja korespondencyę z Pendżabu, z których się okazuje nietylko, że tam panuje spokój, ale ludność tamtejsza tak jest usposobiona, iż angielsko-indyjskie panowanie znalazłoby w niej mocną podporę nawet w przypadku jeszcze groźniejszego niebezpieczeństwa, niż teraźniejsze. Ludność Pendżabu mogłaby Anglikom taką samę wyświadczyć przysługę przeciw Bengalom, jak Malaje Sir Johnowi Brooke, gdy ich na zbuntowanych Chińczyków puścił. Gdy telegrafem nadeszły wiadomości o wypadkach w Mirucie i Delhi, odwołały się angielskie władze do ludności i znalazły ją gotową na wszelkie wezwanie. Serdary i Dżagerdany — pewna arystokracya, której uwzględnianie tak często wyrzucali radykaliści rządowi — ofiarowali ludzi i pieniądze; mieszkańce wiejscy chwytali zbiegłych buntowników i przystawiali; lud na gościńcach okazywał Europejczykom większe uszanowanie niż zwykle: w ważnych miastach Dżallander i Hoszyapur przyjęto dystryktowego urzędnika z prawdziwem uniesieniem; tłumnie cisną się rekruci do zaciągu. Każdemu dystryktowemu urzędnikowi dali mieszkańcy wszelkie posiłki na wypadek kroków zaczepnych i odpornych. Przedsięwzięto środki, ażeby uczynić nieszkodliwymi Sypahów, których w Lahorze i Peszawerze rozbrojono na placu parady, nim jeszcze o wypadkach w Delhi cośkolwiek usłyszeć mogli. Powołano naczelników dawnych Sikhów i żaden z nich nie odmówił swojej pomocy. Ruchomą kolumnę złożoną z Europejczyków i mieszkańców Pendżabu wyprawiono do Dżylam. Wszystko to działo się dnia 16., 17. i 18. maja. Dnia 19. zakończyło się przesilenie. Anglicy stali w pogotowiu, lud oświadczył się całkiem za nimi. Nierozbrojeni Sypahowie przerazili się. Z tego wszystkiego widać, że Pendżab nietylko nie jest w niebezpieczeństwie, ale nawet jest podporą angielskiej potęgi. Kolumny Dżylum, złożone z Europejczyków i mieszkańców Pendżabu postępują ku Delhi. Sir John Lavrence stanie za 5000 żołnierzy europejskich. Administracya jego sprawiła, że lud zachował się uczciwie i że gotów jest przytłumić bunt wojskowy. Podobnież Henry Lavrence zabezpieczył Audhę swoim postępowaniem. — Korespondent jest zresztą tego zdania, że telegraf uratował Indye; wypadki z dnia 11. były wiadome już dnia 13. w całych Indyach, ale tylko Europejczykom, gdyż poczty indyjskie były przerwane. — Więc wszyscy Europejczykowie byli ostrzeżeni. Powstanie nastąpiło jednak zawcześnie: do powszechnego buntu był przeznaczony dzień 15., lecz wypadki w Mirucie przyspieszyły o kilka dni powstanie.

Azya.

(Trudności w pokonaniu rokoszu indyjskiego.)

Dziennik *Examiner* pisze między innemi o rokoszu w Indyi:

„Niema już regularnej armii krajowców w Bengalii, która stanowiła połowę wojsk regularnych złożonych z krajowców i nie byłoby czego żałować za nią, gdyby tylu rodaków naszych z rąk buntowników nie zginęło. Wojsko to bowiem składało się z najniebezpieczniejszych i najniesforniejszych żywiołów, z ludzi zbyt groźnych i zarozumiałych, by mieli pracować lub karności przestrzegać. — Z liczby 74 pułków pieszych zbuntowało się 28, gdy tymczasem z konnicą regularną daleko jeszcze gorzc. Utrzymanie konnicy tej wymagało zawsze najwięcej kosztów, a jednak indyjski żołnierz konny był mało przydatny. Rzeczą zresztą pewną, że na żaden pułk w całej armii bengalskiej spuścić się z pewnością nie można, gdyż na samo zetknięcie się z rokoszanami zbiegłaby większa może część żołnierzy do obozu przeciwnego. Ludność indyjska zachowała się spokojnie z wyjątkiem niewielu tylko zfanatyzowanych muzułmanów w Delhi, którzy się do rokoszan przyłączyli, tudzież kilku szczepów Gojwiszów sąsiednich, co zrabowali niektóre wsie spokojne. Lecz największą i jedynie nieporadną trudność stawiają finanse. Teraźniejszy przychód Indyi wynosi około 26 milionów ft. szt., a rozchód 28 mil. ft. szterlingów.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 23. lipca. Rada miasta uchwaliła na wczorajszem posiedzeniu udzielić dyplom obywatelstwa tryestyńskiego JExc. ministrowi handlu p. Toggenburg i radcy ministeryalnemu Ghega.

Tryest, 24. lipca. Nowo zbudowany wodociąg z Nabrezyny dostarczył wczoraj obficie wody do dworca kolei. Woda dopływała rurami z takim dostatkiem, że kwestya żywotna Tryestu jest rozstrzygnięta.

Paryż, 23. lipca. Wczoraj wieczór renty 3% 67.05. Kolej 665. — *Courrier de Paris* donosi, że arcybiskup paryski, Morlot, ma być mianowany wielkim jałmużnikiem Francyi.

— Przybył do Paryża p. Monlés poseł amerykański; udaje się do Rzymu z poleceniem zagodzić pewne nieporozumienia.

Paryż, 24go lipca. Wczoraj wieczór 3% renta 66.90. — Mylną jest wcale — pisze *Monitor* — pogłoska, że francuskie wojska mają odchodzić do Chin. Bank francuski zniżył także czynsze od zaliczek na papiery państwa z 6 na $5^1/_2$ procentu.

Londyn, 23. lipca. Książę Albert wyjeżdża w sobotę do Antwerpii, ażeby uczestniczyć uroczystości zaślubin Jego. cesarzew. Mości Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana. Wszystkie dzienniki powtarzają wczorajszy artykuł z *Monitora* na Mazziniego i jego towarzyszów, i potępiają zamach jego.

Kopenhaga, 24. lipca. Holsztyńskie stany zwołane zostały patentem królewskim na 15. sierpnia r. b.

Frankfurt, 24. lipca. Cesarz rosyjski przybył tu dziś rano o 5. godzinie z Kissingen i odjechał do Wilhelmsthal.

Konstantynopol, 18. lipca. Robią wielkie przygotowania weselne jednej z księżniczek sułtańskich, która idzie za mąż za syna Mehemeda Ali Baszy ministra wojny. Ishan Bej i Ali Bei pod porę w Wiédniu są mianowani, pierwszy nadzwyczajnym posłem, drugi radcą legacyi do Berlina. Czerkiesi zbroją się i gotują do walki z Rosyą; utwierdzają najbardziej Gelenczyk. Wyprawa Surreya Baszy na wichrzycieli w Napluzie powiodła sie.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 24. lipca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $84^{13}/_{16}$—$84^7/_8$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95—$95^1/_2$. Lomb. wen. pożyczki z 5% 96 — $96^1/_2$. Obligacye długu państwa 5% $83^1/_4$—$83^3/_8$, det. $4^1/_2$% $73^1/_8$—$73^3/_8$, det. 4% $65^1/_2$—$65^3/_4$, detto 3% 51 — $51^1/_4$. detto $2^1/_2$% $41^3/_4$—42, detto 1% $16^1/_2$ — $16^3/_4$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $88^1/_2$ — $88^3/_4$, detto węgier. $80^1/_2$—81, detto galic. i siedmiogr. $79^3/_4$ — 80, detto innych krajów koron. 86 — $86^1/_2$. Oblig. bank. $2^1/_2$% $63^3/_4$ — 64. Pożyczka loter. z r 1834 335 — $335^1/_2$. Detto z roku 1839 $143^1/_4$—$143^1/_2$ Detto z r. 1854 $109^7/_8$—110. Renty Como $16^3/_4$ — 17.

Galic. list. zastawne 4% 82—83. Półn. Oblig. Prior. 5% 88 — $88^1/_2$.— Glognickie 5% 82—[illegible] Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 86 — 87. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 90—$90^1/_2$. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 110 — $110^1/_2$. Akcyi bank. narodowego 1005—1006. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $242^3/_4$ — 243. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $122^3/_4$ — 123. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 234 — 235. Detto półn. kolei $190^1/_4$ — $190^1/_2$. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $277^1/_4$—$277^1/_2$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 zlr. z wpłatą 30% $100^1/_8$ — $100^1/_4$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $105^1/_4$—$105^3/_8$. Detto cisiańskiej kolei żel. $100^1/_8$—$100^1/_4$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 248 — $248^1/_2$. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $193^1/_4$—$193^1/_2$. Detto losy tryest. 103 — $103^1/_2$. Detto tow. żegl. parowej 576 — 578. Detto 13. wydania — — — —. Detto Lloyda 404 — 405. Peszt. mostu łańcuch. 70 — 72. Akcye młyna parowego wied. 63 — 64. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 26 — 27. Detto 2. wydania 36 — 37. Esterhazego losy 40 złr. 84 — $84^1/_2$. Windischgrätza losy. $28^1/_2$—$28^3/_4$. Waldsteina losy 29 — $29^1/_4$. Keglevicha losy $14^1/_2$ — $14^3/_4$. Ks. Salma losy $41^1/_2$—$41^3/_4$. St. Genois 38 — $38^1/_4$. Palffego losy $40^1/_4$—$40^3/_4$. Clarego $39^1/_4$ — $39^3/_4$.

Amsterdam 2 m. $86^3/_8$ t. — Augsburg Uso $104^1/_2$ t. — Bukareszt 31 T. —. Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. $103^5/_8$ t. — — Hamburg 2 m. $76^3/_4$ — — Liwurna 2 m. $104^1/_4$. — Londyn 3 m. 10-$9^1/_2$. — Medyolan 2 m. $103^1/_8$. — Paryż 2 m. $121^1/_8$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7^5/_8$.—$7^3/_4$ Napoleons'dor 8 — $8^1/_2$—9. — Angielskie Sover. 10 13 — — —. Imperyał Ros. 8 21.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 25. lipca.

Oblig. długu państwa 5% $83^1/_4$; $4^1/_2$% —; 4% —; z r. 1850 —. 3% —; $2^1/_2$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 336. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. $1003^1/_2$. Akcye kolei półn. —. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie 234. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. $86^1/_4$. Augsburg $104^1/_2$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $103^5/_8$ 2 m. Hamburg $76^3/_4$ 2 m. Liwurna $104^1/_4$ 2 m. Londyn 10—$9^1/_2$. 2 m. Medyolan 103. Marsylia —. Paryż 121. Bukareszt $264^1/_2$. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $7^7/_8$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. —; detto galicyjskie $79^3/_4$. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 $109^{13}/_{16}$. Pożyczka narodowa $84^7/_8$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $272^3/_4$ fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $241^1/_4$. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej 200.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. lipca.

PP. Lipiński Leopold, z Rosyi. — Łucki Józef, z Sarn. — Łodyński St., z Zwiahla. — Onyszkiewicz Józef, c. ros. radca sąd. krym., z Warszawy. — Truskolawski Leonhard, Płonny.

Dnia 26. lipca.

Hr. Thun, c. k. porucznik, z Sądowej Wiszni. — PP. Wojnarowicz, c. k. rotm., z Swirza. — Arytanowicz Marek, z Skreja. — Czerkes Leontyn, z Besarabii. — Dwernicki Alex., adw. kraj., z Stanisławową. — Dunder Wacław, oficyał rach., z Krakowa. — Janicki Wiktor, z Ostrożca. — Jankovics, c. k. rotm., z Sądowej Wiszni. — Korytowski Erazm, z Płotyczy. — Kiliszkiewicz, pens. kapitan, z Sambora. — Kotriki Michał, major mold., z Jas. — Rubczyński Alf., z Stanina. — Stojałowski Tytus, z Szeptyc.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. lipca.

Hr. Skarbek Wład., do Tarnopola. — PP. Brzeski Jakób, do Mościsk. — Czyrmański Michał, do Turki. — Dolecki Konst., do Sarnek górnych. — Gurski Sew., do Dembicy. — Jastrzębski Honorat, do Filipowiec. — Łopacki Jan Kanty, do Poremby. — Paluszyński Józef, do Ulicka. — Prawecki Eust., do Ostrowa. — Schmidt Konst., do Serednia. — Ulaniecki Wład., do Slobódki. — Ujejski Erazm, do Milny. — Wierzbowski Felix, do Drohobycza. — Żurowski Ferd., do Żółkwi. — Zaremba Wład., do Oskreszyńca. — Zinsner Karol, c. k. kapitan, do Buczacza.

Dnia 26. lipca.

PP. Bieniedzki Karol, do Łoziny. — Borkowski Dunin Jan, marsz. szl. ros., do Dębicy. — Gottleb Winc., do Dolhołomościsk. Górnek Fr., do Pawłowa. — Hanicki Dyon., do Dębicy. — Kalinowicz St., urzęd. wojs., do Przemyśla. — Kępski Ludw., do Pieraszczyzny. — Olszański Cyr., do Kopeczyniec. — Skałkowski Józ., adw. kraj., do Brodek. — Sierpiński Jędrz., do Rudenki. — Truskolawski Leonard, do Streptowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 323.95	+ 10 2°	91.3	zachodni sł.	deszcz
2. god. popoł.	324.25	+ 14.0°	55.6	zachodni mier.	pochmurno
10. god. wiecz.	324.92	+ 10.6°	80.2	zachodni sł.	pochmurno

Częsty deszcz 1.‴91.

KRONIKA.

W Niżankowicach d. 18. b. m. zerwała się po południu wielka burza z grzmotem, piorun uderzył w stajnie na folwarku Ludkowskim i spalił; zgorzało w stajni pięcioro koni i cieliczka.

Ozdoba lasów — piszą z Berlina. Stary dąb w Pleszwicy obalił się 15. b. m. o drugiej godzinie po południu. Wiek naznaczali mu znawcy na półtora tysiąca lat; a ile był okazały ztąd wnosić można, że u spodu liczył 66 stóp obwodu, a w górze, gdzie się w trzy potężne rosochy rozszczepiał, miał stóp 33 w obwodzie. Wnętrze było spróchniałe, osadzona była ławka, na której 9 osób się mieściło.

— Z Warny donoszą z 6. lipca: P. Krillowic, kapitan paropływu Lloydy „Ferdynand I." natrafił w żegludze swej z Suliny dnia 5. b. m. na brygantynę turecką, która sygnałami upraszała o pomoc. Mimo morza mocno wzburzonego i złej pogody wysłał p. Krillowic łódź z 4ma majtkami pod wodzą drugiego kapitana, p. Wiscowica, która dobiła się do bryganytny tureckiej i opatrzyła ją żywnością. Załoga brygantyny tej składała się z głów 9ciu, cierpiała już od 3ch dni głód dokuczliwy, gdyż dla wiatrów przeciwnych nie mogła dobić się do portu Suliny.

— Ksiądz arcybiskup z Syeny przeznaczył darem toskańskiemu archywowi centralnemu ciekawe rękopisma, a między tem listy Papieża Piusa V., św. Antoniego, św. Karola Boromeusza itp.

— W okolicy Królewca ponowił rząd najnowszemi czasy surowe przepisy co do swawolnego wytępienia ptactwa leśnego i wybierania jaj z gniazd ptaszych. Niedawno skazał rząd pewnego pastucha na 3 miesięcy więzienia za zabicie głuszca w gnieździe. Surowość ta jest wcale sprawiedliwą, bo z ubytkiem ptactwa leśnego namnożyło się gąsienic, co drzewom spilkowym zagrażało spustoszeniem.

— Ogólna ludność całego państwa pruskiego wynosiła w roku 1855: 16,991.100 mieszkańców, z tych przebywało 4,760.728 w miastach, reszta 12,230.372 zamieszkiwała wsie i przysiołki. Stan wojskowy liczył w całem państwie pruskiem wraz z żonami i służącymi oficerów 199.702 głów, a to 195.399 w miastach a 4303 po wsiach. Cała armia pruska wraz z załogami w twierdzach związkowych w Moguncyi, Luxemburgu i wolnem mieście Frankfurcie nad Menem wynosiła 211.731 żołnierza. Ogólną zaś liczbę ludności cywilnej i wojskowej podawało obliczenie urzędowe z roku 1855 na 17,202.831 głów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*